

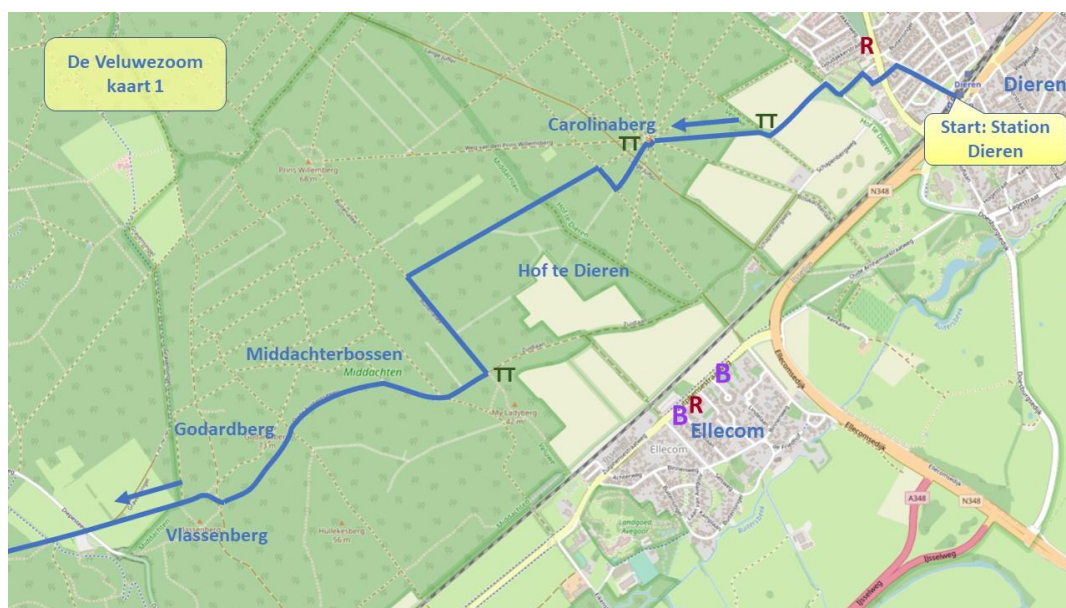
Vijf bergen en een kasteel

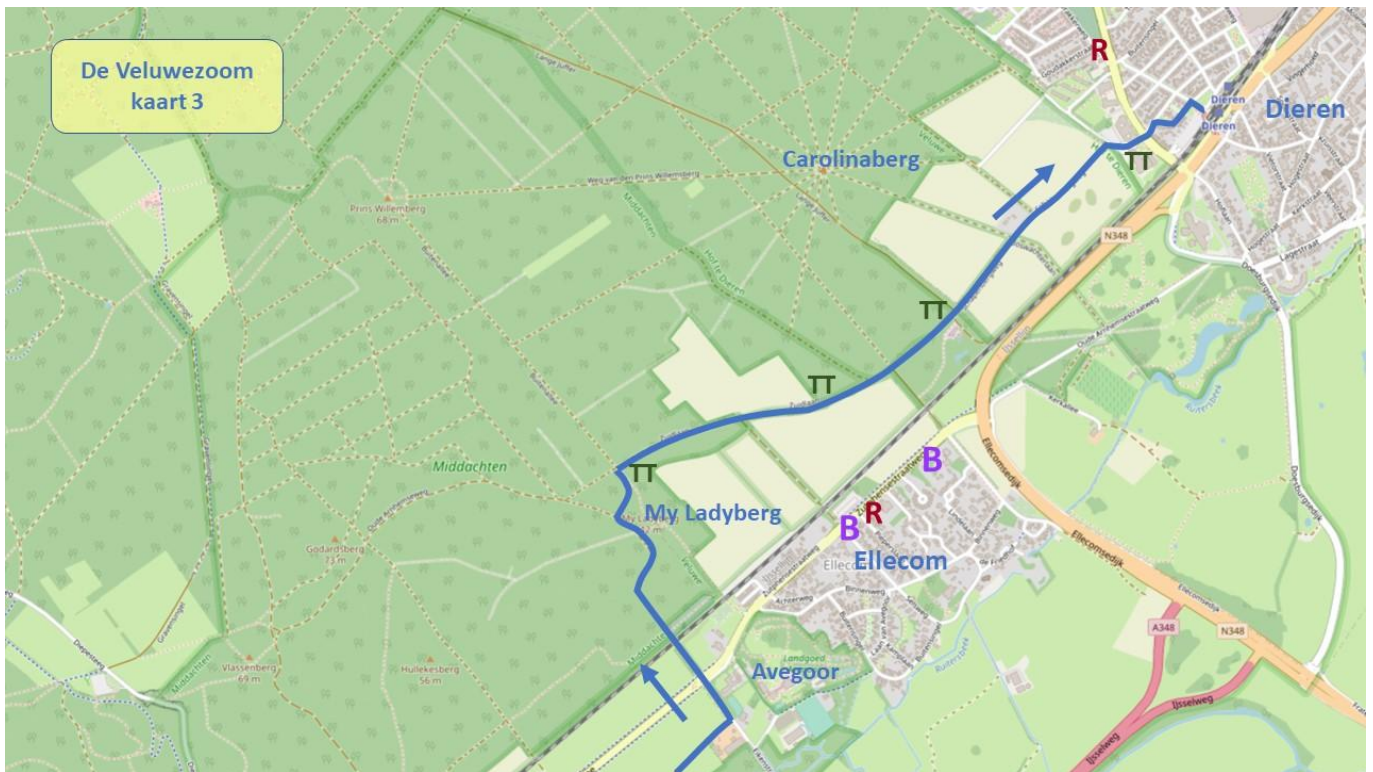
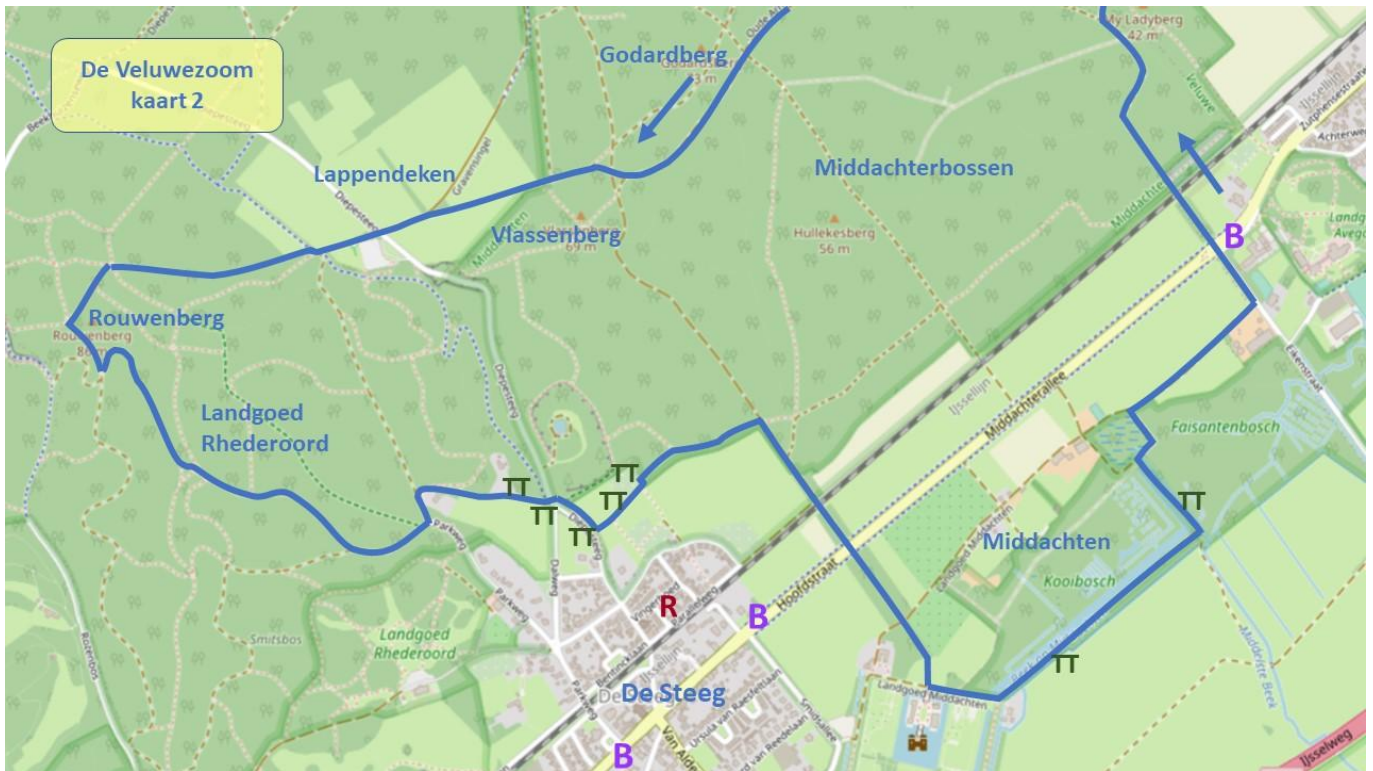

Auteur: Dolf Logemann

Rondwandeling door de bossen van de Veluwezoom en over het landgoed Middachten

Het Veluwemassief is, op de Waddenzee na, Neerlands grootste aaneengesloten natuurgebied. We kennen het van de uitgestrekte dennenbossen en de vaak intensief bewerkte landbouwencaves. Maar de oostrand van de Veluwe, het Nationaal Park de Veluwezoom, is toch echt anders. De bossen zijn er oud en statig, er is weinig landbouw en de hoogteverschillen zijn er on-Nederlands. Dit is het belangrijkste decor van deze wandeling. We zoeken de wat minder drukke paden op en genieten van de fraaie uitzichten. Uiteraard komen we veel bos tegen. Meestal zijn dat oude beukenbossen met veel paddenstoelen en misschien een hert of wild zwijn. De route voert ook over het statige landgoed Middachten en raakt aan het landgoed Avegoor met zijn trieste geschiedenis.

Routebeschrijving

In deze routebeschrijving verwijzen wij veelvuldig naar de knooppunten van het Wandelnetwerk Veluwe. Deze knooppunten zijn herkenbaar als blauwe bordjes op paaltjes langs de paden, met een nummer en witte letters. Ze wijzen steeds de richting naar een volgend knooppunt. Ook gebruiken we routeaanduidingen van hardlooprondjes die door Natuurmonumenten zijn uitgezet. Deze zijn geel, met het paarse logo van Natuurmonumenten en een afstand, meestal 15 of 7,5 km.

1. Neem op station Dieren Uitgang Dieren-Noord en loop op het plein rechtdoor, de Koningin Julianalaan in
2. Vanaf het station vierde straat linksaf (Prinses Margrietstraat)
3. Aan het eind de drukke Harderwijkerweg oversteken en rechtdoor, een voetpad tussen Praktijkschool en brandweerkazerne
4. Voorbij de kazerne rechtsaf, naar de straat, vervolgens linksaf (Burgemeester Bloemersstraat)
5. Aan het eind rechtsaf. Je passeert een hek van het landgoed Hof te Dieren. Daarna eerste pad linksaf, een smal asfaltpad tussen de akkers en graslanden
6. Aan het eind van het asfaltpad naar rechts en al snel schuin linksaf richting een klaphek
7. Via het klaphek kom je op een breed bospad. Dat volg je tot aan een bergje met een lange bank rond een beukenboom, de Carolinaberg
8. Op dit punt komen 14 paden samen. Het pad in het verlengde van het pad waar je vandaan kwam is gemarkeerd met onder andere de wit-rode sticker van het Maarten van Rossumpad. Neem nu het (ongemarkeerde) tweede pad links daarvan
9. Je steekt het geasfalteerde fietspad van de Lange Juffer over, daarna doorlopen tot aan de afrastering van een jonge bosaanplant
10. Bij de bosaanplant rechtsaf en direct aan het eind van de afrastering linksaf, een graspad
11. Dit graspad geheel aflopen. Voorbij een kruising met een ander bospad wordt het pad omzoomd door statige beuken
12. Aan het eind linksaf, een breed en halfverhard bospad. Je loopt nu door tot aan een kruising met een bankje
13. Bij het bankje rechtsaf. Dit pad buigt naar rechts en voegt zich bij een met grind en kapotte bakstenen (half)verharde bosweg (Oude Arnhemseweg)
14. Deze bosweg langdurig (1,8 km) volgen. Bij twijfel: volg de blauwwitte bordjes van het Wandelnetwerk Veluwe richting knooppunt 75

Je loopt hier door de Middachter Bossen

15. Na 1.8 km, op een Y-splitsing, het brede pad verlaten en met de geelrode sticker van het Veluwezwerfpad en het blauwwitte bordje van het wandelnetwerk schuin rechtsaf
16. Kruisend breed pad oversteken en met de bocht mee naar links. Even verderop via een klaphek naar een open (voormalig) landbouwgebiedje

Dit gebied staat bekend als De Lappendeken

17. Volg het spoor door het weiland. Via een tweede klaphekje en een wildrooster richting een asfaltweg en een parkeerplaats
18. Asfaltweg oversteken en verder via het tegenoverliggende fietspad

19. Bij een bocht in het fietspad (fietsknooppunt 63 op de hoek) rechtdoor, de rechter van twee halfverharde paden, richting knooppunt 11 van het wandelnetwerk
20. Op een vijfsprong schuin links. Volg hier het gele bordje van Natuurmonumenten met het getal '15'. Bovenop de heuvel, 70 m verderop, eveneens richting '15' en daarna nog een keer in een Y-splitsing richting '15'
21. Daarna 1ste pad links. Ook hier volg je de route van Natuurmonumenten met het getal '15'. Dit pad daalt snel
22. In een Y-splitsing links aanhouden. NB. de routes van Natuurmonumenten gaan hier naar rechts
23. Deze linker poot voegt zich bij een ander pad met opnieuw bordjes van Natuurmonumenten met het getal '15'. Blijf dit pad langdurig volgen
24. Bij een volgende afslag gaat de route met Natuurmonumenten '15' naar links. Hier echter rechtdoor, nu kiezen voor het bordje van Natuurmonumenten '7,5' en het wandelnetwerknnetwerk richting knooppunt 52
25. Aan het eind linksaf. Dit is knooppunt 52. Ga nu richting knooppunt 81
26. Op een splitsing, bij knooppunt 81, linksaf, richting de knooppunten 14 en 74. Daarna eerste pad rechtsaf
27. Voorbij een huis, op een kleine Y-splitsing rechts aanhouden (richting knooppunt 14). Doorlopen tot aan een asfaltweg (Diepesteeg)
28. Diepesteeg oversteken. Daarna schuin omhoog via een klein bospaadje achter een soort 'totempaal'. Vervolgens rechts aanhouden, tussen afrastering en de weg
29. Eerste graspad links, tussen de paardenweitjes door

Je loopt nu over de enk van het dorp De Steeg

30. Voorbij de afrastering van de moestuintjes linksaf en direct daarna rechtsaf. Je loopt het bos weer in
31. Je passeert een klaphek. Loop verder langs de afrastering tot aan een breed grindpad. Daar rechtsaf.
32. Loop het grindpad af tot aan de statige Middachterallee, een brede asfaltweg met twee rijen beuken aan weerszijden. Je passeert eerst achtereenvolgens een wildrooster, een spoorwegovergang en , links in de hoek, een platte gedenkplaat ter nagedachtenis aan twee daar in 1945 omgekomen militairen van de (Britse) Royal Engineers
33. Voorbij de Middachterallee doorlopen tot aan de slotgracht van kasteel Middachten
34. Voor de slotgracht linksaf, daarna aan het eind nogmaals linksaf, een lange laan langs een brede gracht
35. Aan het eind linksaf

Aan de rechterkant bevindt zich het 'Fazantenbos'. Dit is een botanisch zeer interessant bronbos dat gevoed wordt door kwelwater uit de Veluwezoom

36. Aan het eind rechtsaf, met de bocht mee naar links en daarna opnieuw rechtsaf, een pad langs weilanden
37. Pad geheel aflopen tot aan asfaltweggetje (Eikenstraat). Op de Eikenstraat linksaf richting Middachterallee
38. Middachterallee oversteken en rechtdoor. Spoorbaan kruisen (goed uitkijken en hekken sluiten!). Daarna via een klaphek terug naar de bossen van de Veluwezoom

39. Het bospad buigt eerst naar rechts, daarna naar links. Na die tweede bocht eerst een pad negeren dat scherp naar rechts terugbuigt. Neem het tweede pad naar rechts, een pad dat vrijwel haaks op het hoofdpad staat. Op de hoek een paaltje met een rode pijl naar rechts. Dit pad komt uit bij het bankje waar je bij punt 12 ook al langs kwam
40. Deze keer sla je bij het bankje rechtsaf. Je blijft in deze richting lopen tot aan de bebouwing van Dieren, een kleine 2 km
41. Loop nu via het terrein van het verzorgingshuis Hofstaete en Intermezzo naar de achterliggende, drukke Harderwijkerweg. D.w.z. bij de parkeerplaats iets naar rechts en daarna over een tegelpad langs het gebouw 'Margriet'
42. Harderwijkerweg oversteken, vervolgens iets naar links en direct rechtsaf (Prinses Beatrixlaan)
43. Eerste woonstraat rechtsaf (Prins Bernhardlaan). Even verderop zie je het station aan je

Praktische informatie

Verharding: 92 % onverhard of halfverhard

Mogelijkheid om in te korten: de route kan eerder worden afgebroken door te eindigen bij de bushalte in het centrum van De Steeg (bij punt 28 de Dalweg volgen tot aan de Hoofdstraat in het dorp) of bij punt 38 (bushalte Avegoor). De route wordt dan 8 respectievelijk 10,5 km lang.

Openbaar vervoer

Station Dieren ligt aan de lijn Zutphen - Arnhem (NS).

Parkeren

Parkeren kan bij het station.

Horeca

- > Snackbar Kiobas op het perron
- > Eetcafé Het Schilderij, naast de Brandweerkazerne: bij punt 3 van de routebeschrijving 70 m naar rechts of op de terugweg bij punt 41 200 m naar links
- > Het terras bij de kasteeltuin van Middachten: bij punt 34 (in de periode 1 juni t/m 1 oktober op wo t/m zo van 12.30 tot 16.30 u)

Achtergrondinformatie

De Veluwezoom, van lappendeken naar groot(s) natuurgebied

Wat we vandaag de dag kennen als het Nationaal Park De Veluwezoom is in feite een grote lappendeken van oorspronkelijk afzonderlijke landgoederen. Veel notabelen en rijke planters in de overzeese gebiedsdelen hadden in de loop van de 19de eeuw aan de randen van het Veluwemassief grond gekocht en er een landhuis gebouwd. Deels omdat het er mooi was, deels voor de jacht en deels als belegging, met bosbouw als neveninkomsten. Grond en een mooi huis waren een mooi visitekaartje, een appeltje voor de dorst én een redelijke garantie op burens van stand. Zo was het landgoed Hof te Dieren in die tijd eigendom van de Oranje's (tegenwoordig is de eigenaar Stichting Twickel). Namen als Prins Willemsberg, Carolinaberg en Carolinahoeve getuigen nog van deze periode. De wandeling gaat over onder meer dit landgoed. Het is aan de nog maar pas opgerichte Vereniging Natuurmonumenten, en dan in het bijzonder aan haar voorzitter Van Tienhoven, te danken dat in de loop van een aantal decennia veel landgoederen in gemeenschappelijk bezit kwamen. Dat begon al in 1911, toen het

landgoed Hagenau (ten noorden van de Carolinahoeve) te koop kwam. De beukenbomen waren zelfs al verkocht aan een houthandelaar. Van Tienhoven wist Hagenau met een beroep op de kapitaalkrachtige leden in Rheden en omgeving net op tijd aan te kopen. Het kappen van de bomen werd voorkomen. In 1919 volgde het landgoed Rhederoord met onder andere de Rouwenberg en De Lappendeken (heel toepasselijk!), in 1920 de Louisakamp en in 1930 de landgoederen Beekhuizen, Herikhuizen (beter bekend als 'de Posbank') en de Rheder- en Worthrederheide, in 1932 de Imbosch en in 1937 de Onzalige Bossen. Elke keer lukte het Van Tienhoven om met een slimme constructie en een goed netwerk voor deze aankopen voldoende financiering te vinden, vaak in de vorm van obligaties. Door hier geld te investeren zou een natuurpark van nationale betekenis voor alle Nederlanders kunnen ontstaan, een Nationaal Park naar Amerikaans voorbeeld. Met die claim wist hij bijvoorbeeld in 1930 veel nieuwe financiers voor nieuwe aankopen aan te trekken. Langzaam groeide het gebied aaneen tot het inmiddels 5.000 ha grote, bosrijke natuurgebied dat het nu is. Uiteraard mede dankzij ook de andere grondeigenaren in het gebied, waaronder de Stichting Twickel, het landgoed Middachten, Staatsbosbeheer en verschillende gemeenten.

De Middachterallee, bijna 400 jaar oud

De fraaie Middachterallee werd al in de jaren 1635 - 1645 aangelegd, zoals een allee betaamt met een dubbele beukenrij aan beide zijden. Na 120 jaar werden de bomen wegens slechte staat vervangen. In april 1945, de beuken waren toen minimaal 180 jaar oud, bliezen de Duitsers 145 bomen op om de oprukkende Geallieerden (letterlijk) te dwarsbomen. De Royal Engineers bereikten de allee op 16 april. Bij het creëren van een doorgang zag een aantal Britten een boobytrap over het hoofd. Er vielen twee doden en een zwaargewonde. Ter nagedachtenis is recent een monument aangebracht op de hoek van de allee en het pad waarmee deze wandeling uit het bos komt. Na de oorlog werd de laan opnieuw ingeplant. De huidige beuken vormen dus de derde generatie in een bijna 400 jaar oude beukenlaan.

Joods werkkamp Avegoor, het voorgeborchte van de hel

Het landgoed Avegoor dateert al uit de 14e eeuw. Oorspronkelijk stond er alleen een boerderij met de naam Auergoir, dat zoiets betekent als 'bovenop vochtige grond'. Het landgoed is vanaf de 15e eeuw eigendom van de heren van Middachten en blijft dat tot in de 17de eeuw. Ook de prinsen van Oranje zijn tijdelijk eigenaar, net zoals van het nabijgelegen Hof te Dieren. Daarna kwam het opnieuw in bezit van de bewoners van kasteel Middachten. Het huidige landhuis, nu een hotel, stamt uit 1847. Ten slotte was het vanaf 1927 een vakantieoord voor de leden van de 'rode' vakbond voor overheidspersoneel, het 'Troelstra Vacantieoord Avegoor'. Dat was het nog steeds in september 1940, toen de Duitsers het in beslag namen en er in mei 1941 een opleidingsschool voor Nederlandse SS'ers van maakten. In september 1942 werd bij het opleidingsinstituut een werkkamp ingericht waar 139 joodse mannen te werk werden gesteld. Officieel was het een project voor werkelozen, maar in feite was het dwangarbeid en kregen de mannen nauwelijks te eten. De behandeling was tussen al die SS'ers meer dan brutaal, op het sadistische af. De mannen hadden als opdracht in het bos een sportveld aan te leggen en een turnhal te bouwen. Toen deze in november 1942 af waren, werd de mannen gezinshereniging beloofd. Dat bleek echter niet thuis, maar in Westerbork te zijn. De rest van de geschiedenis is bekend.